

Planul Național de Redresare și Reziliență

Pentru cine nu știe încă semnificația termenului PNRR, înseamnă Planul Național de Redresare și Reziliență. Toate statele membre UE au construit/gândit, unele se mai gândesc încă dacă să aplice sau nu propriul PNRR - un astfel de plan imediat după pandemia de COVID-19. În esență, PNRR al fiecărei țări - nu trebuie neapărat să fie membră UE și nu este necesar să-l denumească așa - trebuie să ducă la depășirea problemelor cu care acea țară se confruntă în actuala conjunctură internațională.

Acum sunt nevoite să ia în considerare și războiul prelungit din Ucraina, dar, mai ales restructurarea ordinii internaționale după marea criză economică, financiară și bancară din anii 2008-2014, dar și criza de materii prime strategice, climatică, energetică, a noilor lanțuri de aprovizionare etc. cu care statele lumii se confruntă în prezent, după ce iată au depășit cu brio - cum au putut/gândit/aplicat măsurile în urma pandemiei. PNRR-ul României - au analizat experții cum a fost construit și la servește - conține două grupe mari de obiective: una se referă la 107 proiecte de investiții, teoretic finanțabile cu bani din împrumuturi și din granturi oferite de UE în anumite condiții. A doua cuprinde 64 de reforme structurale, care nu cer bani, ci, sacrificii. Cum spunea recent un ziarist cunoscut, Octavian Știreanu, cuvântul magic în PNRR a devenit reforma, nu proiectul. Comisia Europeană a organizat un grup special de burocrati cu mâneacă cărora nu le pasă de ce e în fiecare țară, de pensionari, de mineri etc. Ei doar se uită la hârtii: ai făcut reforma..., primești banii, nu faci reforma, nu primești banii. Situația este foarte riscantă. Dacă ratezi un proiect, pierzi banii pentru

toate celelalte.

Pe orice piață financiară normală, singura condiție a acordării unui împrumut este folosirea banilor pentru scopul declarat, oferind garanțiile corespunzătoare. Guvernul Cîțu a împrumutat România cu peste 50 miliarde euro în doi ani și jumătate fără ca să fie condiționată de reforme. Și la fel face acum actualul Guvern. Dovadă că nimeni nu știe - nici măcar creditorii respectivi - pe ce s-au dus/se duc acei bani. De regulă, pe plata pensiilor și a salariilor bugetarilor...

Spre deosebire de regulile normale ale pieței financiare internaționale, împrumuturile organizate de Bruxelles prin Mecanismul de Redresare și Reziliență (MRR) maschează mai ales scopuri politice, nu de susținere financiară. Multe țări au sesizat acest lucru și au refuzat darul otrăvit al granturilor. Includerea în PNRR a unui capitol de reforme a fost făcută dintrun dublu interes: pe de o parte, Comisia Europeană a vrut o pârghie și mai puternică de control asupra politicii interne a României. Pe de altă parte, grupul de politicieni care a scris PNRR-ul României, acum aflați deja pe tușă și, în curând, cine știe, cum vor evolua au găsit prilejul să treacă sub antetul Comisiei Europene propriile interese politice.

De aceea, proiectul PNRR România a fost scris la secret și adoptat de Guvern fără vreo dezbateră publică. Acum, când au început să pocnească aberațiile din PNRR, funcționarii de la Bruxelles s-au spălat pe mâni, aruncând vina pe cei care l-au scris. Aceștia procedează invers, afirmând că ei n-au vrut cutare lucru, darăsa ne-a cerut Bruxelles-ul. Ca și în alte dăți în pokerul pe care-l joacă la două capete, România a căzut la mijloc. PNRR pare, dar nu este, instrumentul ideal pentru ambele părți: cei de la Bruxelles pot controla și mai mult țara, impunându-și interesele drept condiție a finanțării, iar o gașcă de prostocrați își rezolvă frustrările născute din obsesii politice nesatisfăcute. Ce era MCV pentru justiție a devenit PNRR pentru economie - manevra a fost aceeași: ce le-a bubuit mintea unora din București - din prostie, interes sau rea-credință - a fost trimis în cel mai mare secret la Bruxelles. De acolo s-a întors la vedere ca obligație pentru țară. Sloganul ne cere PNRR-ul circulă la fel ca obsedantul ne cere MCV-ul. Ambele nefiind decât un alibi parșiv pentru prostia, lașitatea și uneori chiar trădarea unora de la București, dependenți de casieriile de la Bruxelles. Dobânda la împrumutul pe care-l face România angajând viitorul generațiilor de azi și de mâine de 15 miliarde euro - pe care-l poate primi în tranșe, ca și altă dată de la Banca Mondială - nu e cunoscută.

Este un alt exemplu de transparentă al doamnei Ursula von der Leyen, ca și obligația de a achiziționa tranșe de milioane ca număr și valoare în euro de vaccin anti-covid. Nici așa-zisele granturi nu sunt o pomană dată de Bruxelles. Cele 12,1 miliarde euro (față de 14,2 aprobate inițial) sunt/vor fi recuperate prin introducerea sau majorarea a tot felul de taxe. Cotizația de țară deja s-a majorat, de la 1,2 la 1,4% din PIB. După creșterea artificială a PIB prin umflarea prețurilor la

carburanți și energie, cotizația României la UE pentru anul în curs va fi de 4,2 miliarde euro.

Ținând seamă de creșterea agregată a PIB pe durata celor șase ani de finanțare a PNRR, rezultă că România va plăti la CE în această perioadă peste 26 miliarde euro numai din cotizațiile anuale, deci aproape dublu decât putem primi ca împrumuturi și granturi. Dar cine are timp să se gândească la așa ceva? Din cele 723,8 miliarde euro puse la dispoziția statelor membre de către Comisia Europeană pentru a-și finanța Planurile Naționale de Redresare și Reziliență au rămas nefolosite 77 miliarde euro: e vorba de partea de creditare - cu dobânzi mici, dar necunoscute, față de costurile de piață, parte evitată de multe state membre UE care au accesat - ca și țara noastră - doar componenta de granturi.

Prin Regulamentul Mecanismului de Redresare și Reziliență (MRR) - altă aberație recentă a Bruxellesului -, statele membre au termen până în luna august 2023 să decidă dacă accesează sau nu componenta de creditare. Comisia Europeană a consultat statele membre în această chestiune și a constatat că, rămân disponibili 77 miliarde euro din componenta de credite cu dobândă preferențială, necunoscută; suma a fost anunțată pe 18 aprilie de vicepreședintele Comisiei Europene, Valdis Dombrovskis. În concluzie, nimeni din statele membre UE nu accesează credite în necunoscut, doar granturi, iar în această capcană a căzut și România.

Cine este pregătit să anunțe retragerea României din MRR și PNRR? Așa cum vedem noi lucrurile, PNRR este nefericit denumit așa, fiindcă are doi termeni cu conotație negativă - redresare și reziliență - primul mai cunoscut, iar al doilea intrat în vocabularul popoarelor de foarte curând și foarte puțin înțeles și explicat nu numai de UE, dar și de mediile academice și, slavă Domnului, avem destule astfel de medii în toate țările planetei, dar și la noi în România. Într-o altă concluzie PNRR ar trebui să fie denumit, mai simplu și mai pe înțelesul tuturor, program de țară, așa cum avea România încă din penultimul deceniu al secolului trecut, pentru cine își mai amintește formularea, o strategie de trecere la o nouă societate, chiar dacă numele nu mai este la modă acum, după mai mult de 30 de ani de atunci. Dar, PNRR, după cum vedem/aflăm/știm nu mai este la modă nici la trei ani de la construirea lui.

Emilian M. Dobrescu